

Domino dicente tertio: "Amas me? Pasce oves meas," tradidit prius vobis mandatum, ostendens, et *per vos* deinde omnibus per universum mundum sanctis ecclesiis condonavit ». — Gregorius IV. Pont. Max. (ep. ad univers. episc. 1.) de Ecclesia Romana affirmit: « Quae sic *vices suas aliis impertivit* ecclesiis, ut in partem sint vocatae sollicitudinis, non in plenitudinem potestatis ». — Patres Conc. Rhemensis (an. 800.) sese agere profitentur, « *Auctoritate episcopis per B. Petrum principem Apostolorum collata* ». — Recole alia PP. testimonia (n. 547. 737.) iam data. Ex hac igitur Patrum doctrina, merito D. Thomas (lib. 4. con. Gent. cap. 76.) diserte concludit: « Soli Petro promisit: « *Tibi dabo claves*, » ut ostenderetur potestas clavium *per eum* ad alias derivanda, ad conservandam Ecclesiae unitatem ».

2) Quemadmodum Patres Ecclesiae unitatem ab Episcopatu *uno* passim repetunt, uti ostendunt iam data variis in locis testimonia; ita unitatem Episcopatus ab *una* etiam origine repetunt. Ut vero pressius urgeant hanc ideam, iuxta ea quae leguntur (Jo. XVII.): « *rogo... ut unum sint, sicut tu Pater in me, et ego in te, ut et ipsi in nobis unum sint* », etc.; et « *omnia quae dedisti mihi abs te sunt* », etc., docent, typum unitatis Ecclesiae esse Dei unitatem in tribus Personis. Ita Symmachus Papa (ep. 1.) inquit: « *Ad Trinitatis instar, cuius una est atque individua potestas, unus est per diversos antistites sacerdotium* ». Ante Symmachum autem Cyprianus ad explicandum illum « *episcopatum unus episcoporum multorum numerositate diffusum, et cuius a singulis in solidum pars tenetur* », ad Trinitatis mysterium confudit: « *Dicit Dominus* », ait, « *Ego et Pater unus sumus. Et iterum de Patre et Filio et Spiritu Sancto scriptum est: Et hi tres unus sunt* ». Unde etiam (in ep. ad Magn. 66.) addit: « *Et idcirco Dominus insinuans nobis unitatem in divina auctoritate venientem ponit et dicit: « Ego et Pater unus sumus. » Ad quam unitatem redigens Ecclesiam suam denuo dicit: et erit unus grex et unus pastor ».*

Iamvero in divinis una eademque essentia, quae est in tribus Personis, communicatur Filio a Patre, Spiritui Sancto vero a Patre et Filio tamquam ab unico principio: adeoque Pater, principium imprimcipiatum est primus veluti fons a quo Filius et Spi-

ritus Sanctus procedunt. Videtur ergo ad mentem PP. unum esse principium, a quo Episcopalis iurisdictio procedit in omnes qui illam participant: illud vero debet esse adspectabile, ut in episcopatu et in regimine Ecclesiae habeatur unitas visibilis. Atqui principium visibile, a quo in alias potestas derivatur, nullum aliud concipi potest praeter caput supremum Ecclesiae, Rom. Pontificem successorem S. Petri, qui primus omnium fuit a Christo institutus episcopus. Ergo necesse est ut a Rom. Pontifice emanet episcopatus, atque episcopus quilibet ab ipso « *proprietates suas ducat tamquam a radice frutex, et a fonte fluvius, et a sole radius, et nihil a radice alienetur* », uti loquitur Tertullianus de Trinitate (adv. Prax. c. 8.).

3) Libet haec omnia confirmare testimonio Sancti Cypriani, quod non semel (ac praesertim n. 887.) exhibuimus, a quo etiam desumptum est C. Loquitur (c. 24. q. 1.). *Super unum*, inquit S. Doctor, *aedificat Ecclesiam*, seu uni dat Christus potestatem; et tamen constat plures esse Episcopos, ratione characteris episcopalis, *pari consortio praediti honoris et potestatis*. Sed unde huiusmodi consortium? Ex eo, quod unus ille non sibi soli servat totam potestatem, sed ipse est *origo, exordium* alterius potestatis: *originem ab uno incipientem Christus sua auctoritate disposuit*. Quare Episcopi se habent ad Rom. Pontificem sicut *radii ad solem, rivuli ad fontem*; illi suum lumen a sole, hi suas aquas mutuantur a fonte: ac propterea *a fonte praecide rivum, praecisis arescit*: quod minime esset consequens si aqua in rivum proveniret aliunde quam a fonte. Ita cum proportione accedit Episcopis; id quod habent auctoritatis in populum mutuantur a Rom. Pontifice; ab ipso *praecide*, separa Episcopum per excommunicationem, depositionem, suspensionem, *separatus arescit*, nihil iam potest: cum contrarium contingat quoad potestatem ordinis, quam depositus, degradatus retinet, et maligne quidem, sed valide tamen, invito Pontifice exercet, quia non a Pontifice immediate eam accipit, sed a Christo. Notatu autem dignum est, laudatum canonem haec tradere ratione unitatis Ecclesiae, quantum haec derivatio iurisdictionis Episcopalis proxime a Rom. Pontifice ad unitatem inducendam et conservandam censemur necessaria: *Ut unitatem manifestaret*. Unitas totius corporis non

separatur quia *unum lumen est quod ubique diffunditur*, id est in multos; sed *Unitas servatur in origine*: scilicet non solum in dependentia, sed etiam *in origine*. Tolle proinde hanc *originem*, seu derivationem ab hac origine, aliunde deriva potestatem episcopalem, iam non est una Ecclesia, *una mater foecunditatis successibus copiosa*, sed multae et steriles.

1013. SCHOLION. — Difficultates facile ad pauca quaedam capita revocantur omnes; atque facile diluuntur ex distinctionibus factis in expositione status quaestionis: sufficit ergo eas breviter indicare. Unde

I. *Ex Scriptura* opponunt loca, in quibus — 1) dicitur (uti Act. XX.), Spiritus Sanctus posuisse Episcopos regere Ecclesiam Dei — 2) aut Apostoli dicuntur *electi immediate a Christo* (uti, ex. gr., Jo. VI.; Galat. I.; et iuxta illud « *Sicut misit me Pater, et ego mitto vos* », etc.): Episcopi autem, inquit, sunt Apostolorum successores.

Respondeatur: — 1) Antequam directe explanemus obiecta testimonia praestat animadvertere dupli ex capite ostendi posse totum argumentum omni vi carere: — a) *ex ipsa eius forma*. Etenim quemadmodum Episcopi dicuntur a Deo positi regere Ecclesiam; ita dicitur omnis potestas esse a Deo, per Deum reges regnare, et legum conditores iusta decernere. Atqui ex his nemo recte inferret, omnem potestatem a Deo *immediate* conferri, omnes reges *immediate* per Deum regnare, iusta decerni *immediate* a Deo. Ergo similiter nequit recte inferri, singulos Episcopos iurisdictionem accipere *immediate* a Deo — b) *Ex iis quae sequerentur*, si obiectae sententiae absque ulla distinctione, rigide et ut sonant sumendae essent; plus enim evincenter quam ipsis adversariis libet. Etenim, si Spiritus Sanctus « posuit episcopos regere Ecclesiam Dei », idest *immediate* contulit eis potestatem; ergo etiam subditos *immediate* Spiritus Sanctus concessit: ipse etiam *immediate* territorium definit; certa *namque et definita* iurisdictio nequit existere absque certis ac *definitis* subditis ac territorio. Item si ut Apostolis, ita et episcopis *dictum* est: « *Sicut misit me Pater, et ego mitto vos* », nulla facta distinctione; ergo non indigent episcopi ut a quoquam accipient missionem et ca-

nonicam institutionem: poterunt igitur quocumque excurrere, ubi auctoritatem suam exercere, sicut ipsi Apostoli.

2) Liquet ergo distinctionem aliquam necessario adhibendam esse in obiectis testimoniorum. Sane — a) ut Episcopi recte dicantur positi a Sp. Sancto regere Ecclesiam Dei, sufficit ut Deus instituerit ordinem et gradum episcopalem; ut consecrati Episcopi exigentiam habeant et ordinationem ad regendam Ecclesiam Dei; sed necesse non est, ut singuli potestatem actualem regendi *immediate* accipient a Sp. Sancto. — b) Similiter Episcopi nequeunt simpliciter dici successores Apostolorum, sicut dicuntur Rom. Pontifices successores Petri. Nam, viventibus adhuc Apostolis, extiterunt Episcopi, quos ipsi constituebant; non obtinent Episcopi *aequalem* potestatem cum Apostolis; nulla existit cathedra, praeter Romanam, iure divino elevata ad dignitatem episcopalem: quid mirum ergo, si Episcopi ab Apostolis different etiam quoad *immediatam* originem suae potestatis? Sed haec supra (n. 880. seqq.) exposita ac demonstrata sunt.

1014. II. *Ex Patribus* ea loca obiiciunt, in quibus Patres docent Episcopos divina ordinatione constitui ad regendam Ecclesiam. Ita, ex. gr., S. Ignatius M. (in ep. ad Eph.) dicit episcopos « *definitos esse per terminos terrae ex Jesu Christi sententia* ». — S. Cyprianus (ep. 69.) dicit eos « *praepositos fuisse ecclesiis divina ordinatione* », etc.

Resp. dist.: Et haec aliaque Patrum effata referuntur ad iurisdictionem actualem et particularem episcoporum, quasi sit *immediate* a Deo, neg. Et haec referuntur ad illos respectus immediatae derivationis episcopalis potestatis a Deo, quos in thesi explicuimus, conc. Locutiones eiusmodi Patrum desumptae sunt ex Scripturarum effatis, et ad eadem alludent: exponendae ergo sunt ex iisdem criteriis, quae iam adhibuimus ad loca ipsa Scripturarum exponenda. Sane hae Patrum sententiae explicari optime possunt, etiam semota communicatione potestatis a Deo *immediate* singulis Episcopis facta; ita autem explicari debent, iuxta testimonia a nobis in prob. thesis allata: secus Patres a seipsis dissentirent.

1015. III. *Ex ratione* obiiciunt: 1) Potestas iurisdictionis ad Episcopatus essentiam pertinet — nec valida foret consecratio epi-

scopalis, si iurisdictio non conferretur. — 2) Si Episcopi non a Christo, sed ab homine iurisdictionem acciperent; tum singulorum episcoporum, tum omnium simul acceptorum, auctoritas foret humana; ipsa ergo oecumenica Concilia evaderent congregations humanae, omni divinae auctoritatis robore destitutae. — Ita Febronius ex episcopo Segnensi in Conc. Trid.

Respondeatur: — 1) Potestas iurisdictionis pertinet ad essentiam Episcopatus quoad *exigentiam, conc.,* quoad *actualitatem, neg.* Quod si dicant invalidam esse Episcopi consecrationem absque assignatione plebis, id iam falsum demonstravimus. Christianus Lupus ex professo ostendit validitatem harum consecrationum ex canone VI. Conc. Chalcedonensis, et ex Barsis Lazari atque Eulogii consecratione, de qua Sozomenus (hist. Eccles. l. 6. c. 34.); Charlas autem (de libert. eccles. gall. l. 8. c. 9.) plane satisfacit contrariis Thomassinii argumentis; ipse Gersonius denique (tract. de statib. eccles. consid. 8. de stat. praelat.) tametsi non probet, validas tamen declarat eiusmodi ordinationes.

2) Quod Rom. Pontifex communicat episcopis, non est aliqua auctoritas ab ipso, vel ab hominibus originem ducens; sed est illa ipsa auctoritas quam Christus in eo depositit, dum ipsum constituit in quo esset fontis plenitudo totius ecclesiasticae potestatis: si ergo spectetur in se entitas iurisdictionis, non est potestas humana, sed divina. Similiter cum Rom. Pontifex alicui determinato subiecto confert actualem iurisdictionem episcopallem, confert gradum potestatis, quem Christus voluit ut esset in Ecclesia: gradus ergo iurisdictionis, quem obtinet Episcopus, non est humanus, sed divinus; eo vel magis, quod character episcopalnis eius *exigentiam* vel ad illam habet *aptitudinem*. Haec quidem satis ostenderent, insulsam esse illationem de *humana auctoritate* ipsorum conciliorum; sed praeterea Concilium oecumenicum necessario includit ipsum Rom. Pontificem; tunc enim verificat in se illud subiectum morale, cui Christus dona sua contulit iuxta factas promissiones: adeoque eius et auctoritas nullo modo potest humana censeri.

ARTICULUS QUINTUS

*Praecipua de Conciliis
doctrinae capita attinguntur.*

1016. Solutio praecedentis quaestionis, ut ipsius initio monuimus, clarius determinat *singulorum* Pastorum dependentiam a successoribus Petri; at hi, iuxta Cone. Vaticanini definitionem, superiores etiam sunt Episcopis *simul* sumptis: praestat ergo clarius etiam determinare hanc Rom. Pontificis praeminentiam supra *corpus* Pastorum. Ad id necessarium est doctrinam de Conciliis, quoad praecipua saltem capita, paucis exponere.

1017. Itaque « Concilii nomine, inquit Bellarminus (de Conc. l. 1. c. 3.) idem significatur in Ecclesia, quod nomine comitiorum in regnis; nam quemadmodum cum oritur controversia in Republica, convenient in unum principes Regni, vel magistratus, ac statuunt quid facta opus sit: ita in Ecclesia cum oritur controversia aliqua de religione, convenient praesules Ecclesiarum, et simul collatis sententiis, statuunt quid bonum videtur ». Unde Concilium generatim describi potest: « Legitimus Praelatorum Ecclesiae conventus ad iudicandum vel statuendum de rebus ecclesiasticis ». Dicitur — 1) Praelatorum conventus; quia licet quandoque vox *Concilium* designaverit aliarum etiam personarum adunationem, a pluribus tamen saeculis constanter adhibetur ad significandum coetum Praelatorum, maxime Episcoporum — 2) Dicitur *Conventus*, ut exprimatur communis Episcoporum actio ac sententia; si quis enim plurium Praelatorum sententiam singillatim exposceret ac obtineret, ea proprie non esset actio aut sententia conciliaris — 3) Dicitur *legitimus*; si enim conventus Episcoporum non haberet omnes conditiones debitas, non *Concilium*, sed *latrocinium* dici consuevit; quaenam autem sint conditiones ad legitimatem requisitae, infra dicemus — 4) Dicitur *ad iudicandum vel statuendum*; quia si conventus Episcoporum fieret tantummodo ad conferenda consilia, discutiendas sententias, etc. quin auctoritative quidquam statuerent aut iudicarent Episcopi; con-